

M. T. R. COLLEGE, SURAT

Manuscripts Library

Ref.
No. Ser. 1149

Title: *Sapta Koteswara*
Mohana

Complete

1149

: Saptā Kotesvar Mahimā		Title
:	: Raghunāth.	Author
:	:	Editor
:	:	Year, Vols.
:	:	Publisher
1149	:	Remarks

श्रीगणेशायनमः यस्यांगुर्मुतिर्हर्षुलापिऊनतासंप्राप्यनाथंभरुंत्यस्त कास्वाधिषणांतुपूर्वजनितां
कंतुंधृष्टुर्मूर्धितुं सेयंश्रीभुवनाधिकापिशिवयोःश्रीरानारवाय्यापुरीवर्बतश्चकृतंविजंबयतियास
स्मरहापरा १ टीका श्रीमद्रघुनाथारव्यःकविःश्रीमत्सत्तकोटीश्वरमहिमानंवर्णयितुंचतुर्मु
खादयोपिविमुखत्वंप्राप्तातत्रकोस्यहंवरकस्तथापिनभःपतंत्यात्मसमंपतत्रिणदितिन्ययिनाग
ण्यपुण्यत्तत्तत्तुणेपिसांशिवारव्येव्योन्निस्त्वमतिपतत्रानुसारतस्तद्रुणवर्णनेनप्रविशतुभि
वंस्तावतदधिष्ठानभूतानारवाय्यंनगरंवर्णयति यस्यामिति यस्यांनगर्यंगुर्मुतिकंतायांसु
वर्णवाहर्षुलाकामवतीऊनताऊनसमूहःभंरुशिवंनाथंस्वाभिनंसंप्राप्यदृष्ट्वैवमास्त्वर्चनादित्यर्थः
पूर्वजनितांश्रीसांवादर्शनतःपूर्वमुत्पन्ताधिषणांबुद्धिं बुद्धिर्मनीषाधिषणेत्यमरःत्येत्कार्कतुं
दर्पमाङ्गितुंदूरीकर्तुंधृष्टुःदक्षामवति कंदर्पशोभनेपिदक्षामवतीत्यर्थः मृगोरुतिरित्यमादुरि
तिप्रत्ययेवजमानेश्रोमुच्चेतिसूत्रेणप्रत्ययस्यमुडागमेगिरितिव्याकुलमन्यंप्रेक्षंतंकरोतिइति

उमुत्स्वी. अन्यत्र सुवर्ण. उमुत्स्वी स्वर्णलतया रिति मेदिनी. हर्षुल इति तु हर्षुलुका विद्यमानाः
 हर्षुलुका इति. उल विहर्षति तुष्टा भवतीति हर्षुलुका भवतीत्यर्थः. हर्षुले भृगुका मुनिनोरिति मेदिनी. न
 नतेति यामजनेति सत्त्वेण समर्थेन तत्त्व. तलं न स्त्रियमिति स्त्रीत्वं भूरिति. भूमृतीतृवारित्वात्
 णास्तिस्त्रेण भूयुः. भरणरतिभौवादिका ह्युभयं धारणपोषणयोरिति एतत्सांभुहोत्यादेरुप
 लयेभ्यो रतिब्रह्मादिभ्यो न निर्मिते विभोर्निशेषादिरूपेण धारयति न निर्मादितानेन पोषयतीति
 वा नरुः श्रीसांबद्वयर्थः. भूरुः स्वर्णहरेपुंसीति मेदिनी. भूरुः शिवहरणयोरिति हेमवद्रश्च. कंतुरि
 तिकंतुकांतावित्येतस्माद्वा तोरर्जिदशकम्यमीति स्त्रेण तु किकमिमनिज निगभाया हिभ्यश्चति
 स्त्रेण तु प्रत्यये वा कमेर्णोऽिति स्त्रार्थेणोऽिति कामयति सुंदरतरो भवति इति कंतुः कामद्वयर्थः. ॥
 हिकंतुमकरांतक इति त्रिकांशशेषः. कंतुः कंदर्पविनयोरिति नानार्थमेदिनी. धपु रिति तु निधपा
 प्रागल्भ्य इति स्वादिदिक्कारस्य स्त्रीरिव्यधिगधि धपिभ्य इति कुप्रत्यये धलो रिति प्रा

भोभवतीति धपुः. दक्षद्वयर्थः. धपुर्दक्षेपि वाच्यवदिति हेमवद्रः. अयं भावः स्त्रेण पौस्तोपि समरुः
 कामको धलो भोहममत्सरादिभिराक्रांतः सत्त्वतुर्दशापि भुवनानि पर्यटनविभ्रंतिमलभमानः
 देववशाद्यस्या समागत्य शिवदर्शनेतरं निर्दिष्टं लब्धकामादिभिरस्यतीति इत्यर्थः. ॥ सेयमतः श्री
 भुवनाधिकपि श्रिया युक्तान्यपि भुवनानि स्वर्गादिभिरनेभ्योपितापत्रयनिवारणैकफलकेन स्व
 सामर्थ्येनाधिक उल्लुगनारवारव्यातास्ति न नारवः. अतिशयितः संसारसाधनैकतत्परः शब्दो
 यस्य सा अन्यर्थनाम्नी अनेनास्या मोक्षहेतुत्वं सचित् श्रीशब्देन भोगहेतुत्वमपि सचित् भव
 तितदनेन भोगमोक्षहेतुः शिवयोः शिवावशिवश्च शिवो. पुमास्मिन्त्रयेति पुंस्त्वं तयोरधिष्ठा
 तभूतानारवारव्यातागरीवर्तते. सर्वोत्कर्षणवर्तते. पुनः पुनरतिशयेन वाशोभत इत्यर्थः. ॥ हनु
 वततदस्येतस्माद्धातेरेकबोह्लाहेरिति यडु. लुकारिति गुणे ह्लादि. शेषः. ततः अभ्यासस्य
 रुयि कौभलुकि इति रुक्. ततः सनाद्यन्ताधातव इति धातुसंज्ञां वक्तव्यमिति लङ्. तस्य

निष्ठापादि चर्करीतं चैव ददौ पाठाच्छुक्लं सर्वधातुकाद्धातुकयो रिति गुणेव सर्ववर्त
निरूपसिद्धिः ॥ यादृहास्मिन्पापसंकीर्णोपि काठौ युगे कृतं कृतयुगं विडंबयति अनुकरोति बहु
लेनैतद्विनिर्देशनमिति चुरादावदंते पाठाद्बहुलग्रहणादन्येपि बोध्यादिति तेन विडंबयतीत्या
निरूपसिद्धिरिति कौमुद्यां शिक्षितवर्षाः ॥ कीदृशीयं सद्धर्मरक्षापरा सन्नबाधकश्चासौ धर्म
श्चेति विशेषसमाप्तः सतांसाधनां सन्मुखीः कोविदो बुधश्चरत्यमरः धर्मस्तस्थिरक्षणं पालनं
तस्मिन्परा नियता यस्यां सर्वेपि स्वस्वधर्मनिरता इति भावः ॥ ११ ॥ स्वमेतेरनुसारतो
यिविक्तशिवनुष्ठैलिरिवताप्रसाहमित्यां ॥ रघुनाथकवेरपेन दोषा कृतिरेषा विदुषां
तनोतुतोषं ॥ १२ ॥ बाणबाणरणाधीशोर्जुमासिप्रमाहिनि ॥ पद्यद्वयं वंद्यहृद्यं बाल
छल्लोच्यलीलिरवत्र ॥ रामरामतवपादपंकजं पूजयामि सततं नुरातदा ॥ रामरामरामराम